

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23.05.2001, sp. zn. 7 To 66/2000

Číslo: 34/2001

Právní věta:

I v případě, že soud prvního stupně, jemuž byla odvolacím soudem věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, ji rozhoduje v novém složení senátu, je vázán právním názorem, který odvolací soud vyslovil ve svém rozhodnutí (§ 264 odst. 1 tr. ř.).

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 23.05.2001

Spisová značka: 7 To 66/2000

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odvolání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 264 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze zrušil k odvolání obžalovaného J. Z. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2000 sp. zn. 41 T 4/98 a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2000 sp. zn. 41 T 4/98 byl obžalovaný J. Z. uznán vinným pomocí k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 219 odst. 1 tr. zák. a byl mu podle § 219 odst. 1 tr. zák. za použití § 40 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání pěti roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. e) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Současně mu byl podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. uložen trest propadnutí věci spočívající v propadnutí zavíracího nože. Předmětného deliktu se obžalovaný podle skutkových zjištění z napadeného rozsudku dopustil tím, že dne 21. 6. 1997 ve večerních hodinách poblíž tramvajová zastávky v P. během potyčky, při níž společně s již pravomocně odsouzeným M. M. napadli poškozeného M. K. údery pěstí a kopáním, vyndal svůj zavírací nůž s jednobřitou čepelí a v době, kdy poškozený M. K. z místa potyčky odcházel, jej na výzvu M. M. předal otevřený jmenovanému, poté jej oba společně pronásledovali do tramvaje stojící v uvedené stanici, obžalovaný Z. přestože slyšel, že M. M. křičí na poškozeného, že jej zabije, se pokusil poškozenému zabránit ve vstupu do tramvaje chycením za rukáv a v tramvaji M. M. tímto nožem poškozeného dvakrát bodl a způsobil mu zranění, které by vedlo k usmrcení poškozeného, pokud by nebyla včas poskytnuta odborná lékařská pomoc.

Hospitalizací u poškozeného došlo k omezení v obvyklém způsobu života po dobu kratší než 6 týdnů.

Proti tomuto rozsudku podal ve lhůtě stanovené v § 248 odst. 1 tr. ř. obžalovaný včasné odvolání, které posléze písemně zdůvodnil prostřednictvím své obhájky JUDr. B. B. Opravný prostředek obžalovaného směřuje proti výročkům o vině i trestu.

Obžalovaný ve svém odvolání mj. namítá, že soud prvního stupně zásadně pochybil, když nepostupoval ve smyslu ustanovení § 264 odst. 1 tr. ř. a dokonce v odůvodnění rozsudku uvedl, že není právním názorem a pokyny odvolacího soudu vázán, neboť rozhoduje v novém senátě. Tento chybný postup se podle odvolatele projevil v tom, že byl uznán vinným pomocí k trestnému činu vraždy, ač právní názor Vrchního soudu v Praze vyslovený v usnesení ze dne 27. 7. 1999 ve věci sp. zn. 7 To 67/99, který, je pro soud prvního stupně závazný, je zcela odlišný a jasný. Poukazuje na to, že v uvedeném usnesení vrchní soud uložil soudu prvního stupně zjistit zejména výsledkem poškozeného K., zda dnes již odsouzený M. v době, kdy přebíral nůž, již vznášel výhrůžky zabitím, přičemž opakovaný výsledek poškozeného jenom potvrdil předchozí výpovědi v tom, že výhrůžky slyšel až poté, když M. již měl nůž ve své dispozici. Nebylo tedy prokázáno, že výhrůžky vykřikoval dříve, než došlo k převzetí nože. Přesto městský soud dospěl k závěru, že si musel být vědom toho, že M. nůž použije k pobodání poškozeného a v odůvodnění rozsudku dokonce uvádí, že M. dával najevo tento úmysl svým výrazem v obličeji. Tato argumentace podle odvolatele nemůže obstát.

Vrchní soud v Praze z podnětu tohoto odvolání přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž může odvolatel podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, přihlížející přitom i k vadám, které odvoláním nebyly vytýkány, jak mu to ukládá ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř., a dospěl k následujícím závěrům:

Především je nutno zdůraznit, že se Vrchní soud v Praze věcí ohledně obžalovaného J. Z. nezabývá poprvé, kdy z podnětu odvolání tohoto obžalovaného a jeho matky V. Z. přezkoumával rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 1999 sp. zn. 41 T 4/98, kterým byl obžalovaný uznán vinným pomocí k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 219 odst. 1 tr. zák. a byl mu uložen podle § 219 odst. 1 za použití § 40 odst. 2 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání osmi let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou za současného uložení trestu propadnutí věci podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. Svým usnesením ze dne 27. 7. 1999 pod sp. zn. 7 To 67/99 z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. ohledně tohoto obžalovaného tehdy napadený rozsudek městského soudu zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil v rozsahu zrušení věc soudu prvního stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V odůvodnění svého zrušovacího usnesení vrchní soud podrobně rozvedl, jaké důvody ho ke zrušení rozsudku městského soudu vedly, poukázal na pochybení, kterých se městský soud při provádění důkazů dopustil, a zároveň stanovil, jakým způsobem má vytýkané vady odstranit a jak dále ve věci postupovat. Současně vyslovil i svůj právní názor o otázkách procesního i hmotného práva včetně názoru, jaké právní kvalifikace a za jakých předpokladů lze v dané věci použít.

Městský soud v Praze po vrácení věci postupoval zcela správně, když vzhledem ke změně v obsazení senátu podle § 219 odst. 2, věty druhé, tr. ř. rozhodl, že je třeba ve věci provést ohledně obžalovaného celé hlavní líčení znovu. Postupoval tak v souladu se zásadou vyjádřenou v ustanovení § 2 odst. 12 tr. ř., že při rozhodování v hlavním líčení smí soud přihlídnout jen k těm důkazům, které byly při tomto jednání před soudem provedeny.

Při vedení nového hlavního líčení a při provádění dokazování se však městský soud dopustil procesních pochybení, která jsou natolik závažná, že sama o sobě jsou důvodem pro zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Další závažných pochybení se však městský soud dopustil i při hodnocení provedených důkazů zejména tím, že nerespektoval, a to zcela

vědomě, ustanovení § 264 odst. 1 tr. ř. a nevypořádal se řádně se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Skutková zjištění, ke kterým dospěl, pak zůstala opět nejasná, neúplná a podle názoru vrchního soudu jsou dány výrazné pochybnosti o jejich správnosti. Tím bylo opět porušeno právo obžalovaného na řádné objasnění věci.

Odvolací soud v tomto směru poukazuje zejména na to, že městský soud ihned po zahájení hlavního líčení a provedení úkonů ve smyslu § 205 odst. 1 tr. ř. přistoupil k provádění důkazů výslechem obžalovaného J. Z., aniž by intervenující státní zástupce přednesl obžalobu. Postupoval tak v rozporu s ustanovením § 206 odst. 1 tr. ř., které přímo ukládá předsedovi senátu povinnost, aby po provedení úkonů uvedených v § 205 tr. ř. vyzval státního zástupce, aby přednesl obžalobu. V souladu se zásadou bezprostřednosti vyjádřenou v ustanovení § 2 odst. 12 tr. ř. je totiž třeba při změně v obsazení senátu provést znovu celé hlavní líčení tak, jako by dosud žádné hlavní líčení ve věci neproběhlo. Podle § 180 odst. 1 tr. ř. se Trestní stíhání koná jen na podkladě obžaloby, kterou podává a před soudem zastupuje státní zástupce. Řízení před soudem je proto řízením návrhovým a návrh, který je podkladem pro toto řízení, musí být na počátku hlavního líčení přečten, jak ostatně soudu výslovně ukládá i citované ustanovení § 206 odst. 1 tr. ř. Nedojde-li k přednesení obžaloby státním zástupcem na počátku hlavního líčení, nejsou splněny podmínky pro jeho další konání.

Dalšího závažného pochybení se městský soud dopustil při provádění důkazu výpovědi spoluobžalovaného, dnes již pravomocně odsouzeného M. M. Ačkoliv v napadeném rozsudku městský soud zcela správně argumentuje tím, že procesní postavení jmenovaného se v důsledku toho, že již byl za skutek, pro který byl v projednávané věci stíhán, pravomocně odsouzen, změnilo, takže ho bylo třeba v novém hlavním líčení vyslechnout jako svědka, je zřejmé, že ve skutečnosti byl vyslechnut opět v pozici obžalovaného. Před výslechem mu totiž bylo dáno poučení o právech obviněného podle § 33 a § 92 odst. 2 tr. ř., a nikoliv o právech a povinnostech svědka stanovených v § 100 odst. 2, § 101 odst. 1 a § 103 tr. ř.

Dalším pochybením, které je nutno městskému soudu vyčíst, spočívá ve způsobu vedení výslechu svědka M. A. Ačkoli tento svědek před soudem uvedl, že si na incident, jenž je předmětem tohoto trestního řízení, již nepamatuje a v podstatě si na nic nevzpomíná, městský soud se s tímto jeho vyjádřením bez dalšího spokojil, aniž by jeho předchozí výpovědi v tomto řízení učiněné k důkazu přečetl. K takovému postupu byly splněny všechny zákonné podmínky stanovené v § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř., který umožňuje přečíst protokol o výpovědi svědka tehdy, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovením zákona a svědek bez oprávnění odepřel vypovídat anebo se v podstatných bodech od své předchozí výpovědi odchyluje.

Stejně tak se městský soud dopustil pochybení, pokud v hlavním líčení k důkazu přečetl předchozí výpovědi učiněné svědkem P. H., který se k hlavnímu líčení nedostavil. Ke čtení těchto výpovědí nebyly totiž splněny zákonné podmínky. Státní zástupce i obžalovaný sice se čtením protokolů o výpovědi tohoto svědka souhlasili, jak předpokládá ustanovení § 211 odst. 1 tr. ř., avšak k takovému postupu nebyla splněna další podmínka v tomto ustanovení zákona uvedená, totiž, že osobní výslech nelze pokládat za nutný. Je sice na uválení soudu, zda je či není osobní výslech nutný, avšak závěry soudu v tomto směru se musejí opírat o analýzu všech skutečností pro řešení této otázky významných, zejména o posouzení důležitosti skutečností, o nichž má svědek podat svou výpověď, a důležitosti tohoto svědeckého důkazu z hlediska ostatních důkazů a důkazní situace vůbec. Za situace, že jmenovaný svědek byl přímým účastníkem incidentu s poškozeným M. K., za což byl také trestně stíhán, nelze s ohledem na to, že je jedním z mála svědků, kteří mohou tento incident popsat a okolnosti stíhaného skutku blíže objasnit, učinit závěr, že osobní výslech jmenovaného před soudem nutný není. Naopak podle přesvědčení vrchního soudu je třeba osobní výslech jmenovaného realizovat tak, aby z jeho svědecké výpovědi bylo vytěženo vše, co jen lze. Obdobná situace je dána i u svědka A. B., jehož výpověď městský soud rovněž podle § 211 odst. 1 tr. ř. k důkazu pouze přečetl.

Dalších pochybení se městský soud dopustil, pokud k důkazu neprovedl některé z důkazů opatřených v předchozích stadiích tohoto trestního řízení a v původním řízení před městským soudem provedených, jejichž provedení je nutné pro řádné objasnění všech okolností rozhodných pro posouzení viny či míry zavinění obžalovaného J. Z., byť se jeho osoby přímo netýkají. Jde o písemné znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie vypracované příslušnými znalci na původně spoluobžalovaného M. M., poškozeného M. K. a v počátku trestního řízení spoluobviněného P. H. a výslechy příslušných znalců v původním hlavním líčení. Skutečnosti z těchto znaleckých důkazů vyplývající jsou velmi důležité pro posouzení duševního stavu všech jmenovaných, kteří byli aktéry incidentu, v jehož souvislosti je obžalovaný J. Z. stíhán, i k posouzení chování a motivů jejich jednání na místě samém a jejich postojů, a tím i k posouzení subjektivní stránky jednání samotného obžalovaného J. Z. Přesto městský soud k důkazu znalecké posudky a protokoly o osobním výslechu znalců nepřčetl, ačkoli měl k tomuto postupu splněny všechny zákonné podmínky stanovené v § 211 odst. 4 tr. ř., stejně jako u znaleckého posudku a výpovědi znalců týkajících se duševního stavu obžalovaného J. Z., jež k důkazu uvedeným způsobem provedl.

Je dále třeba podotknout, že městský soud opomněl provést i důkaz čtením písemného vyhotovení rozsudku vyhlášeného v léto věci jím samotným dne 6. 5. 1999, jakož i na něj navazujícího usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 7. 1999, jímž byl první rozsudek městského soudu zrušen, ačkoliv obě tato rozhodnutí se bezprostředně týkají obžalovaného J. Z., proti němuž je trestní stíhání vedeno. Bylo proto povinností městského soudu tato rozhodnutí podle § 213 odst. 1 tr. ř. k důkazu přičíst. Stejně tak nepřčetl podle uvedeného ustanovení ani rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 1. 2000 sp. zn. 7 To 89/99, jímž bylo rozhodnuto o vině a trestu spoluobžalovaného M. M., ačkoliv trestná činnost, pro kterou je obžalovaný J. Z. stíhán, úzce s trestnou činností jmenovaného souvisí, a uvedené rozhodnutí je podstatně kupříkladu i z hlediska posouzení současného procesního postavení jmenovaného.

Pokud se jedná o výčet procesních vad, jimiž napadený rozsudek a řízení jemu předcházející trpí, je třeba důrazně poukázat na to, že městský soud závažným způsobem porušil i ustanovení § 264 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že soud, jemuž byla věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí odvolací soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil. Městský soud nejenže se ve svých úvahách při hodnocení provedených důkazů tímto ustanovením zákona neřídil a na právní názory vyslovené ve zrušovacím usnesení vrchního soudu ze dne 27. 7. 1999 nebral ohled, ale dokonce v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně uvedl, že vzhledem k tomu, že ve věci obžalovaného nyní rozhoduje v novém senátě, není právním názorem a pokyny odvolacího soudu uvedenými v tomto usnesení vrchního soudu bezprostředně vázán.

Tento názor městského soudu je v příkrém rozporu nejen s citovaným ustanovením § 264 odst. 1 tr. ř., ale odporuje i dikci ustanovení § 262 tr. ř., které umožňuje, aby v případě, že odvolací soud vrátí věc k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně, zároveň nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu, a z důležitého důvodu dokonce může nařídít, aby ji projednal a rozhodl jiný soud téhož druhu a stupně v jeho obvodu. Z těchto ustanovení je nutno dovodit, že právním názorem, jímž je třeba rozumět právní názor o otázkách hmotného i procesního práva, je po vyslovení v rozhodnutí odvolacího soudu soud prvního stupně vázán bez jakýchkoli výjimek kromě jediného případu, kdy tento názor ztratil v dalším řízení skutkový základ, na němž byl založen. Soud prvního stupně je povinen samozřejmě provést i úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil, event. provést i všechny další důkazy, jejichž potřeba na podkladě dalšího řízení vyvstane. Povinnosti vyplývající pro soud prvního stupně z ustanovení § 264 odst. 1 tr. ř. pak platí pro soud prvního stupně, jemuž byla věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, bez ohledu na to že ji v původním řízení projednával a rozhodl stejný soud v jiném složení senátu, a dokonce i bez ohledu na to, že věc byla dříve projednávána a rozhodnuta jiným soudem téhož druhu a stupně.

Konečně je třeba městskému soudu vytknout, že při svém rozhodování v této věci nerespektoval ani další důležité ustanovení trestního řádu zakotvující zásadu zákazu reformatio in peius, ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. Ačkoliv toto ustanovení jasně stanoví, že v případě, že byl napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch, novým rozsudkem v této věci bylo jednoznačně v neprospěch obžalovaného rozhodnuto, a to přesto, že ke zrušení původního rozsudku městského soudu došlo jen z podnětu odvolání podaného samotným obžalovaným J. Z. a jeho matkou V. Z., aniž by byl vůbec podán opravný prostředek městského státního zástupce v neprospěch tohoto obžalovaného. Městský soud totiž v napadeném rozsudku v rozporu s citovanou zásadou rozšířil skutková zjištění na rámec původního rozsudku takovým způsobem, který svědčí v neprospěch obžalovaného.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 1999 byl obžalovaný J. Z. v souladu s obžalobou uznán vinným tím, že na místě a v době v rozsudku specifikovaných po předchozí potyčce, při níž se spoluobžalovaným M. M. napadli poškozeného M. K. údery pěstmi a kopáním, předal spoluobžalovanému M. M., který křičel, že poškozeného M. K. zabije, svůj zavírací nůž, který držel od počátku konfliktu v ruce, a poté oba společně se svědkem P. H. poškozeného M. K. pronásledovali do tramvaje stojící ve stanici, kde jej spoluobžalovaný M. M. tímto nožem dvakrát bodl a způsobil mu zranění podrobně popsána v rozsudku. Naproti tomu napadeným rozsudkem ze dne 21. 3. 2000 byl obžalovaný uznán vinným, že během potyčky, při níž společně s již pravomocně odsouzeným M. M. napadli poškozeného M. K. údery pěstí a kopáním, vyndal svůj zavírací nůž a v době, kdy poškozený M. K. z místa potyčky odcházel, jej na výzvu M. M. otevřený předal jmenovanému a poté oba společně pronásledovali M. K. do tramvaje stojící ve stanici, kde se J. Z., ač slyšel, že M. M. křičí na poškozeného, že jej zabije, pokusil poškozenému zabránit ve vstupu do tramvaje chycením za rukáv, a posléze v tramvaji M. M. tímto nožem poškozeného dvakrát bodl a způsobil mu popsána zranění. Skutková zjištění napadeného rozsudku pak zahrnují oproti původnímu rozsudku i jednání obžalovaného poté, kdy došlo k předání předmětného nože a pronásledování poškozeného k tramvajová zastávce, kde měl bránit poškozenému ve vstupu do tramvaje. Je zřejmé, že další incident s poškozeným, k němuž mělo dojít přímo u tramvajového vozu, jenž nebyl v původním rozsudku ani v obžalobě vůbec zahrnut, sice může jednání obžalovaného charakterizovat, avšak znamená nepřipustné rozšíření skutku v jeho neprospěch, nehledě k tomu, že pro posouzení subjektivní stránky žalovaného jednání obžalovaného J. Z. patrně nemá velký význam.

Pro úplnost ještě vrchní soud poukazuje na to, že pokud byl spoluobžalovaný M. M. pravomocně uznán vinným pokusem trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 odst. 1 tr. zák., při prokázání patřičného úmyslu měl být obžalovaný J. Z. uznán vinným nikoli pomocí k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. e) a § 219 odst. 2 tr. zák., ale pomocí podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. k pokusu trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1 a § 219 odst. 1 tr. zák. v souladu s návětím § 10 odst. 1 tr. zák., z něhož vyplývá, že je třeba rozlišovat účastenství na dokonáném trestném činu a účastenství na jeho pokusu.

Ze všech shora uvedených důvodů Vrchnímu soudu v Praze nezbylo, než napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), b), e), d) tr. ř. v celém rozsahu zrušit s tím, že tak učinil již v neveřejném zasedání. Opakovat důkazy již provedené nebo provádět nové důkazy by znamenalo nahrazovat činnost soudu prvního stupně, zvláště pokud rozsah uvedených vad ani nedovoluje, aby byly ve veřejném zasedání v odvolacím řízení napraveny. Proto dále rozhodl o vrácení věci Městskému soudu v Praze, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Při novém projednání věci bude povinností městského soudu provést celé hlavní líčení znovu při dodržení příslušných ustanovení trestního řádu, počínaje přednesením obžaloby státním zástupcem a provedením veškerých pro případně rozhodnutí o trestu potřebných důkazů právně relevantním způsobem tak, aby si vytvořil spolehlivý předpoklad pro závěr o vině obžalovaného a tím i pro eventuální výrok o trestu. Bude přitom nezbytné, aby se vyvaroval všech shora vytykánych pochybení

a plně respektoval právní názor, který vyslovil Vrchní soud v Praze jako soud odvolací nejen v tomto zrušovací usnesení, ale i v předchozím zrušovací usnesení ze dne 27. 7. 1999, a provedl všechny úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud v obou svých zrušovacích rozhodnutích nařídil. Pokud jde o předchozí zrušovací usnesení vrchního soudu shora již citované, vrchní soud na jeho obsah přímo na tomto místě odkazuje, aniž, by však považoval za nutné jeho obsah znovu rozvádět. Na skutkovém základě, na němž byl vysloven, se totiž v mezidobí nic nezměnilo, a proto je, jeho obsah pro městský soud i v daném stadiu trestního řízení plně závazný.

Závěrem považuje Vrchní soud v Praze za potřebné již v daném stadiu trestního stíhání obžalovaného vyzdvihnout, že přetrvávají výrazné pochybnosti o závěru městského soudu, že zažalované jednání obžalovaného je možno právně kvalifikovat jako pomoc k trestnému činu vraždy, jak bylo právně posouzeno v napadeném rozsudku, resp., jako pomoc k pokusu tohoto trestného činu. Za situace, kdy není důvod předpokládat výraznou změnu ve výpovědích svědků, a to zejména poškozeného M. K. oproti výpovědi, kterou učinil při posledním hlavním líčení, a je tak dán předpoklad, že důkazní situace nedozná zásadního posunu v neprospěch obžalovaného, lze již nyní vyslovit stanovisko, že nejví problematickým učinit závěr, že by obžalovaný J. Z. v okamžiku předá ní nože spoluobžalovanému M. M. věděl, že tímto svým jednáním pomáhá či usnadňuje jmenovanému spáchání právě pokusu trestného činu vraždy, kterého se tento dopustil a pro který byl také již pravomocně uznán vinným, a byl přitom srozuměn s tím, že právě ke spáchání takového deliktu dojde. Za situace, kdy by jmenovaný spoluobžalovaný v okamžiku převzetí nože ještě nedával verbálním způsobem najevo, že hodlá poškozeného usmrtit, a výhrůžky v tomto smyslu počal pronášet až poté, kdy již nůž měl ve své dispozici, bude třeba subjektivní stránku jednání obžalovaného J. Z. dovozovat z jiných objektivně prokázaných skutečností, než z uvedených verbálních projevů hlavního pachatele. Je však zřejmé, že ze samotného výrazu tváře či očí jmenovaného bez dalších jeho jednoznačných projevů v uvedeném smyslu není možné dovozovat, že obžalovaný J. Z. mohl vědět a být i srozuměn s tím, že předmětného nože chce jmenovaný použít právě k tomu účelu, ke kterému ho posléze použil.

Subjektivní stránku jednání není možno dovozovat ani z jeho dalšího jednání nejen proto, že úmysl účastníka napomoci či usnadnit spáchání trestného činu jiného musí být dán již v okamžiku poskytnutí pomoci, v daném případě proto v době předání předmětného nože jak bylo obžalovanému kladeno za vinu obžalobou a jak byla jeho vina shledána i v prvním odsuzujícím rozsudku, ale zejména proto, že pro napomáhání tím, že by se pokusil poškozenému zabránit ve vstupu do tramvaje chycením za rukáv, nebyl viněn ani obžalobou a především mu to nebylo kladeno za vinu v prvním odsuzujícím rozsudku.

Vrchní soud si je plně vědom toho, že problematika subjektivní stránky žalovaného jednání obžalovaného je otázkou velmi složitou, avšak již nyní je zřejmé, že závěry v tomto směru je třeba opřít výhradně o provedené důkazy a jen z jejich obsahu je nutno důsledně vycházet. Bude přitom třeba velmi pečlivě zvažovat celkovou situaci na místě činu tak, jak z provedených důkazů vyplyne, chování a postoje jeho jednotlivých účastníků i skutečnost, že všichni, snad vyjma samotného poškozeného, byli pod vlivem požití alkoholu a drog. Svůj význam bezesporu bude mít i míra zapojení toho kterého účastníka konfliktu s poškozeným do jeho průběhu i vlastní angažovanost v průběhu konfliktu samotného obžalovaného a řada okolností dalších tak, jak ukáží výsledky provedeného dokazování. Teprve po řádném zhodnocení jednání obžalovaného z hlediska jeho subjektivní stránky bude moci městský soud učinit i závěry o tom, jak prokázané jednání obžalovaného posoudit po stránce právní.